

Ведення вагітності та пологи: що пропонує та гарантує держава?

Безоплатне спостереження вагітності

З 1 квітня для ведення вагітності в амбулаторних умовах передбачено окремий пакет. Згідно з ним медичний заклад та НСЗУ укладатимуть контракт, а вагітні зможуть отримувати певний обсяг медичної допомоги безоплатно.

- Спостереження вагітності — від взяття під нагляд й до розробки індивідуального плану ведення вагітності відповідно до групи ризику, а також його виконання.
- Проходження необхідних лабораторних аналізів та інструментальних обстежень, зокрема:
  - ❖ загально-клінічних, біохімічних та імунохімічних: розгорнутий клінічний аналіз крові, визначення групи крові і резус фактору, біохімічний аналіз крові, коагуляційний гемостаз, аналіз глюкози в цільній крові або сироватці крові, загальний аналіз сечі, експрес-тест на наявність білка та ін.;
  - ❖ аналізи на інфекції та віруси: гепатит, тестування на ВІЛ, серологічне дослідження на сифіліс, мікробіологічне дослідження матеріалу з перианальної області з метою виявлення носійства стрептокока групи В та ін.;
  - ❖ мікроскопічних та цитологічних та ін.;
  - ❖ інструментальних обстежень, зокрема УЗД з використанням доплерографії, кольпоскопії, кардіотокографії, електрокардіографії та ін.
- Профілактика, спрямована на запобігання ускладнень вагітності, післяпологового періоду, екстрагенітальних захворювань. Направлення вагітної до перинатального консилиуму за участю лікаря/-ки-генетика, профільних дитячих спеціалістів та спеціалісток, якщо в плоду виявлені ознаки вродженої, спадкової патології.
- Своєчасне направлення вагітних у стаціонар у разі потреби.
- Заняття у «Школі відповідального батьківства» із залученням членів сім'ї до навчання.
- Надання повної інформації вагітним щодо перебігу їх вагітності, особливостей індивідуального плану ведення вагітності та пологів.

Переглянути весь обсяг медичної допомоги вагітним можна на сайті НСЗУ, відкривши документ специфікації до пакету [«Ведення вагітності в амбулаторних умовах»](#).

Також нагадуємо, що пацієнтка має право на вибір закладу, де спостерігати вагітність, незалежно від її місця реєстрації чи фактичного проживання.

Що входить до складу безоплатного пакету при пологах, а за що потрібно доплачувати?

У межах Програми медичних гарантій-2021 Національна служба здоров'я уклала договори з медзакладами щодо надання медичної допомоги при пологах. За кожні пологи медичний заклад отримує 10 383 гривні від НСЗУ. До тарифу входить увесь обсяг необхідної медичної допомоги при пологах. А саме:

- медична допомога при фізіологічних пологах чергової акушерської бригади (включно із партнерськими пологами);
- медична допомога при ускладнених пологах та кесаревому розтині;
- зниження больових відчуттів у жінки під час пологів, зокрема епідуральна анестезія, а також анестезія при оперативних втручаннях та післяпологових акушерських процедурах;
- стабілізація стану дитини після народження;
- моніторинг стану вагітної, породіллі та новонародженого;
- лабораторно-інструментальні обстеження: розгорнутий клінічний аналіз крові, визначення групи крові і резус фактору, біохімічний аналіз крові, коагуляційний гемостаз, аналіз глюкози, загальний аналіз сечі, тестування на ВІЛ, УЗД, рентгенологічні дослідження, кардіотокографія, електрокардіографія та ін.;
- консультації лікарів/-ок інших спеціальностей у разі потреби;
- вакцинація новонародженої дитини згідно з Календарем профілактичних щеплень;
- лікарські засоби з Нацпереліку та витратні матеріали, а також ті лікарські засоби, що закуповуються МОЗ у централізованому порядку;
- консультування жінок з питань грудного вигодовування та післяпологової контрацепції;
- харчування під час перебування в стаціонарі.

Отже, увесь цей обсяг медичних послуг є безоплатним.

Породілля може обирати будь-який пологовий будинок, незалежно від місця реєстрації чи фактичного проживання. Це також є безоплатним. Але індивідуальний вибір лікаря/-ки та особисті домовленості з ним/нею Програма медичних гарантій-2021 не покриває.

Якщо пацієнтка обирає додаткові сервіси, як-от: покращена палата чи покращене харчування, — то за це доведеться сплатити. Оплата відбувається відповідно до затверджених у лікарні тарифів, безпосередньо у касі пологового будинку.

Детальніше про порядок видачі листка непрацездатності у зв'язку з вагітністю і пологами можна прочитати за посиланням [ТУТ](#). А [ТУТ](#) ми розповідали про те, що входить у безоплатний пакет при пологах, а за що потрібно доплачувати.

Ведення вагітності та УЗД

Ультразвукове дослідження під час вагітності — одне з найважливіших обстежень для майбутньої мами. Воно дозволяє контролювати нормальний розвиток плоду й проводити моніторинг будь-яких потенційних ускладнень. Тому й не дивно, що в коментарях соцмереж часто запитують, чи може вагітна зробити УЗД безоплатно?

У Програмі медичних гарантій-2021 для ведення вагітності в амбулаторних умовах виділено окремий пакет, у межах якого передбачена низка безоплатних обстежень для вагітної, зокрема й ультразвукового дослідження.

А саме: УЗД матково-плодово-плацентарного комплексу з використанням доплерографії, трансвагінальна ультразвукова цервікометрія, УЗД внутрішніх органів та інші інструментальні дослідження відповідно до потреб пацієнток.

Детальніше про перелік безоплатних послуг для вагітної — [тут](#).

Щоб мати можливість робити УЗД безоплатно, пацієнтці потрібно обрати заклад, де відбуватиметься спостереження за вагітністю. Це має бути поліклініка, лікарня або центр, які уклали з НСЗУ контракт за напрямом «Ведення вагітності в амбулаторних умовах». Усього таких медичних закладів — 591.

Знайти необхідну лікарню можна на дашборді НСЗУ «Укладені договори про медичне обслуговування населення згідно з [Програмою медичних гарантій-2021](#), — або зателефонувавши до контакт-центру НСЗУ за тел. 16-77.

Гінеколог/-иня, яка спостерігатиме вагітну, випише електронне направлення на всі необхідні, відповідно до стану пацієнтки, обстеження. Зокрема, на УЗД. Маючи електронне направлення, жінка може зробити УЗД у тому ж закладі, де й спостерігає вагітність. Або в іншому, який має контракт з НСЗУ за напрямом «Профілактика, діагностика, спостереження, лікування та реабілітація пацієнтів у амбулаторних умовах». Для цього потрібен лише попередній запис на обстеження.

Лікарняний у зв'язку з вагітністю і пологами

- Листок непрацездатності майбутній мамі видає лікар/-ка в тому медичному закладі, де пацієнтка спостерігає вагітність. Лікарняний видається з 30-го тижня вагітності, одразу на 126 календарних днів. З них 70 днів — до передбачуваного дня пологів, та 56 — після.
- Якщо пологи виявились передчасними або багатоплідними, якщо виникли ускладнення під час пологів чи в післяпологовий період, то жінці видається листок непрацездатності — додатково на 14 днів. Додатковий

лікарняний також видається лікарем/-кою відповідно до місця спостереження вагітності жінки.

- У разі, якщо вагітна взагалі не спостерігалась з приводу вагітності, лікарняний видається з дня пологів. Документ видає лікар/-ка закладу, в якому відбулись пологи. Тривалість лікарняного — або 56 днів, або 56 плюс 14 додаткових днів за наявності ускладнень або багатоплідної вагітності.
- У разі передчасних пологів (до 30 тижнів вагітності), лікарняний у зв'язку з вагітністю і пологами видається медичним закладом, де відбулись пологи. Тривалість такого листка непрацездатності — 140 календарних днів, при народженні живої дитини. У іншому разі — 70 календарних днів.

Пакети НСЗУ

Медична допомога новонародженим у складних неонатальних випадках є безоплатною для батьків тих немовлят, що народились передчасно. До її складу входять:

- інтенсивна терапія новонароджених та подальше їх виходжування;
- цілодобовий лікарський та медсестринський догляд;
- респіраторна підтримка;
- парентеральне харчування;
- лабораторні та інструментальні дослідження: перелік міститься у файлі специфікації до цього пакету послуг на [сайті](#) НСЗУ;
- неонатальний скринінг;
- забезпечення лікарськими засобами відповідно до Національного переліку основних лікарських засобів, а також виробами медичного призначення та витратними матеріалами відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я;
- офтальмологічний скринінг для немовлят з гестаційним віком до 32 тижнів (більше 32 тижнів — за показаннями) та/або масою при народженні < 1500 грамів;
- перевезення матері та дитини виїзною неонатальною бригадою;
- вакцинація згідно з Календарем профілактичних щеплень;
- забезпечення консультацій дитячих лікарів/-ок необхідної спеціалізації, наприклад невролога/-ині, нейрохірурга/-ині, офтальмолога/-ині, хірурга/-ині, кардіолога/-ині та ін.

Медична допомога новонародженим у складних неонатальних випадках визначена пріоритетною послугою. Це означає, що лікарня, яка має договір з НСЗУ на надання такої допомоги, отримує кошти за підвищеним тарифом:

- за надання медичної допомоги новонародженим з масою тіла 1500 грамів і більше — понад 25 тисяч гривень;

- за надання медичної допомоги новонародженим з масою тіла до 1500 грамів — 113 725 гривень;
- за умови, що в закладі функціонує виїзна неонатальна бригада, оплата за цю послугу зростає до 135 тис. гривень.

Неонатальна медична допомога новонародженим за контрактом із НСЗУ надається в 106-ти медзакладах України. Щоб дізнатись, які лікарні входять до переліку, скористайтесь сайтом НСЗУ за посиланням [ТУТ](#), — або зателефонуйте до контакт-центру НСЗУ за тел. **16-77**.

Гінеколог/-иня

Українці можуть вільно вибирати не тільки сімейного лікаря/-ку, а й вузького спеціаліста/-ку. Наприклад, гінеколога/-иню.

Гінеколог/-иня — один/одна з тих лікарів/-ок, до кого можна звернутись без електронного направлення. Це стосується й гінеколога/-ині для дитячого та підліткового віку.

Консультація та огляд гінеколога/-ині безоплатні, якщо заклад уклав відповідний договір із НСЗУ за пакетом амбулаторної медичної допомоги. Знайти такі поліклініки допоможе дашборд [ТУТ](#). Для цього оберіть у фільтрі «Напрямок» назву «Амбулаторні послуги загального профілю». Також адресу та контакти найближчих медзакладів надасть оператор/-ка контакт-центру НСЗУ за тел. **16-77**.

Інформацію, чи працює в цій конкретній поліклініці гінеколог/-иня, якщо це не жіноча консультація, необхідно з'ясувати безпосередньо в лікарні.

Огляд у гінеколога/-ині передбачає:

- огляд і пальпацію молочних залоз;
- огляд шийки матки в дзеркалах;
- забір вагінальних мазків для онкоцитологічного (за відсутності патології — 1 раз на 3 роки) і бактеріоскопічного дослідження (у разі потреби);
- пробу Шиллера для виявлення патологічних ділянок шийки матки;
- бімануальне обстеження;
- пальцеве ректальне обстеження;
- ультразвукове сканування згідно з показаннями.

Якщо гінеколог/-иня, за результатами огляду, призначає додаткові аналізи або обстеження, то він або вона має виписати пацієнтці електронне направлення. За електронним направленням пройти такі обстеження можна також безоплатно, у закладі, який надає амбулаторну допомогу за договором з НСЗУ та має відповідне обладнання.

Щодо спостереження вагітності, то в 2021 році у Програмі медичних гарантій передбачено окремий пакет — «Ведення вагітності в амбулаторних умовах». Пацієнтка так само має право на вибір закладу, де спостерігати вагітність, незалежно від місця реєстрації чи фактичного проживання. Детальніше про обсяг безоплатної допомоги в межах цього пакету ми розповідали за посиланням ось [тут](#).